

БЕСПЛАТНИ УЦБЕНИЦИ – НАЈЧЕШЋА ПИТАЊА И ОДГОВОРИ

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ОКВИРУ КАТЕГОРИЈЕ:

- ученици из породица у којима је троје и више деце у систему образовања и васпитања, с тим да право на бесплатне уџбенике остварује дете/деца, која су ученици јавне основне школе. Ако сва или више деце похађа јавну основну школу, бесплатне уџбенике добија дете/деца која су прва почела да стичу основно образовање и васпитање, изузев ако се родитељ определи да бесплатне уџбенике добије дете/деца која су касније почела да стичу основно образовање и васпитање, о чему у писаном облику обавештава школу

ПИТАЊА

ОДГОВОРИ

1. Ко остварује право на доделу бесплатних уџбеника у породици у којој има петоро деце у систему школовања, од којих је једно на факултету, једно у средњој школи а троје деце у основној школи? Да ли право на бесплатне уџбенике остварује само једно дете – најстарије, или то право остварује троје деце?

- Уколико у породици има петоро деце и сва деца су у систему школовања, на пример прво дете на факултету, друго дете у средњој школи, а треће, четврто и пето дете у основној школи, право на бесплатне уџбенике остварују треће, четврто и пето дете, који похађају основну школу.

2. У породици су деца близанци, друго и треће дете у систему образовања у основној школи, ко остварује право?	- Уколико је укупно троје деце, на пример прво дете је у средњој школи, а друго и треће дете су близанци и похађају основну школу, право на бесплатне уџбенике остварује друго дете односно старије дете близанац.
3. У породици су деца близанци, треће и четврто дете у систему образовања у основној школи, ко остварује право, само једно или оба детета ?	- Уколико у породици има четворо деце и сва деца су у систему образовања, на пример прво дете на факултету, друго дете у средњој школи, а треће и четврто дете су близанци, право на бесплатне уџбенике остварују треће и четврто дете, који похађају основну школу.
4. Да ли се деца која похађају припремни предшколски програм сматрају децом у систему образовања и васпитања?	- Дете које школске 2025/2026. године похађа припремни предшколски програм налази се у систему образовања и васпитања, а биће у систему школовања наредне школске 2026/2027. године, односно ученик првог разреда основне школе. - Важно је напоменути да право на бесплатне уџбенике остварују ученици основне школе, као и да правом на бесплатне уџбенике нису обухваћена деца предшколског узраста, имајући у виду да се на овом нивоу не користе уџбеници.
5. Да ли се предшколско сматра као систем образовања? Наиме, имамо пример где су деца 7. разред, 4. разред и најмлађе је предшколско. Да ли ово најстарије дете има право на бесплатне уџбенике?	- Дете које школске 2025/2026. године похађа припремни предшколски програм, биће у систему школовања наредне школске 2026/2027. године. У конкретно наведеном примеру дете које школске 2025/2026. године похађа 7. разред, а

	биће 8. разред школске 2026/2027. године, остварује право на доделу бесплатних уџбеника.
6. Да ли бесплатне уџбенике добија једно дете или деца у породицама у којима је троје и више деце у систему образовања и васпитања? Да појаснимо: уколико породица има четворо деце (прво средња школа, троје основна) да ли бесплатне уџбенике добијају троје деце у основној школи или само најстарије дете у основној школи?	- Уколико у породици има троје и више деце, на пример четворо деце, прво дете је у средњој школи, а троје у основној, право на бесплатне уџбенике остварују деца која су старија, односно друго и треће дете, који похађају основну школу.
7. Код трећег детета до сада је право на бесплатне уџбенике имало треће дете по реду, а сада оно дете које је најстарије у основној школи (да ли сам у праву)?	- Уколико је сво троје деце у систему основног образовања, право на доделу бесплатних уџбеника остварује прво дете у породици, односно дете које је најстарије и похађа основну школу.
8. Уколико породица има шесторо деце, троје су на факултету или у средњој школи, а троје у основној школи, да ли право на бесплатне уџбенике остварује само најстарије дете или сво троје деце?	- У породици у којој има шесторо деце и сви су у систему образовања, као што сте навели, прво, друго и треће дете су на факултету или у средњој школи, а четврто, пето и шесто дете у основној школи, право на бесплатне уџбенике остварују четврто, пето и шесто дете, који похађају основну школу.

9. Уколико породица остварује право на бесплатне уџбенике, односно има троје деце у систему образовања, од којих је најстарије у средњој школи, друго дете ће похађати осми разред у школској 2026/2027. години, а најмлађе дете ће похађати други разред у у школској 2026/2027. години. Да ли је могуће пренети право на бесплатне уџбенике на дете за које родитељима више одговора да оствари право на доделу бесплатних уџбеника, у овом случају на дете које ће похађати други разред у школској 2026/2027. години будући да ће дете које ће похађати осми разред наследити уџбенике од старијег брата?	- Родитељ може да се определи да право на бесплатне уџбенике оствари неко од друге деце из породице, уместо детета/деце која су прва почела да стичу основно образовање и васпитање, само је важно да у писаном облику обавести школу за које дете се определио да оствари право на бесплатне уџбенике. У конкретном случају родитељи обавештавају школу у писаном облику да су се определили да дете које ће похађати други разред у школској 2026/2027. години оствари право уместо детета које ће похађати осми разред основне школе у школској 2026/2027. години, будући да ће уџбенике за осми разред наследити од старијег брата.
10. Да ли породица чија су деца страни држављани, а у систему образовања Републике Србије су, остварује право на бесплатне уџбенике? Конкретно, породица има троје деце, најстарије је у средњој школи, а друго и треће дете похађају основно школу, да ли друго дете остварује право на бесплатне уџбенике иако је страни држављанин?	- Законом о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/17, 27/18 – др. закони, 10/19, 6/20, 129/21, 92/23 и 19/25) дефинисано је да страни држављанин, лице без држављанства и лице тражилац држављанства има право на образовање и васпитање под истим условима и на начин прописан за држављане Републике Србије. Из свега наведеног произилази, да у конкретно наведеном примеру, у породици са троје деце, од којих је најстарије у средњој школи, друго и треће дете су у основној школи, право на доделу бесплатних уџбеника остварује друго дете у породици, које похађа основну школу.

11. Ученик шестог разреда основне школе остварује право на бесплатне уџбенике. Међутим, од септембра 2026. године, породица ће променити адресу пребивалишта, а самим тим и школу. Молимо вас да нам одговорите која школа ученика пријављује за бесплатне уџбенике, школа у коју је уписан или школа коју ће похађати од септембра 2026. године? Нагласићу да се у већој мери разликују издавачи уџбеника у ове две школе.	- Уколико дете остварује право на бесплатне уџбенике, а како сте навели, неће похађати исту основну школу наредне школске 2026/2027. године, податке о ученику који остварује право на бесплатне уџбенике уноси школа у коју је већ уписан, а не школа у коју ће тек бити уписан.
12. Да ли се може детаљаније објаснити критеријум трећег детета у породици (или више деце) на више примера како се одређује ко има право у породици на бесплатне уџбенике...	Напомена: Примери наведени у одговору односе се на школску 2026/2027. годину, а ученик који остварује право на бесплатне уџбенике је назначен у болдованом фонту. ПРИМЕР 1: <u>У породици у којој има троје деце од којих:</u> један ученик средње школе, један ученик 8. разреда и један ученик 5. разреда. ПРИМЕР 2: <u>У породици у којој има троје деце од којих:</u> један ученик 7. разреда, један ученик 5. разреда и један ученик 3. разреда; ПРИМЕР 3:

	<u>У породици у којој има четворо деце од којих:</u> два ученика средње школе, један ученик 7. разреда и један ученик 2. разреда; ПРИМЕР 4: <u>У породици у којој има петоро деце од којих:</u> један ученик средње школе, један ученик 8. разреда, један ученик 6. разреда, један ученик 4. разреда, један ученик 2. разреда; ПРИМЕР 5: <u>У породици у којој има петоро деце од којих:</u> два ученика средње школе, три ученика основне школе; ПРИМЕР 6: <u>У породици у којој има петоро деце и сви су у основној школи од којих:</u> три најстарија ученика у основној школи, односно прво, друго и треће дете остварују право;
ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ОКВИРУ КАТЕГОРИЈЕ: ученици из породица у којима само један родитељ врши родитељско право због тога што је други родитељ преминуо или је непознат	
ПИТАЊА	ОДГОВОРИ

1. Носилац родитељске бриге само један родитељ – да ли у ту групу спадају и деца где су родитељи разведени?	- Критеријум доделе бесплатних уџбеника "ученици из породица у којима само један родитељ врши родитељско право због тога што је други родитељ преминуо или је непознат", не подразумева ученике чији родитељи не живе у заједници (разведени су или је престала ванбрачна заједница), већ ученике чији је један родитељ преминуо или је непознат, како је у критеријуму и наведено.
2. Да ли у једној породици може више деце остварити право на бесплатне уџбенике, по различитим критеријумима? Конкретно, имамо породицу где се једно дете образује по програму ИОП-3 и има право на бесплатне уџбенике по том основу, а истовремено је то породица са једним родитељем, јер је отац преминуо, па мајка пита да ли има право по том другом основу на бесплатне уџбенике и за друго дете.	- У овом случају оба ученика остварују право на основу критеријума самосталног остваривања родитељске бриге. Такође, напомињемо да дете које се образује по ИОП-у 3, остварује право и по критеријуму по коме ученици који основношколско образовање и васпитање стичу по индивидуалном образовном плану, укључујући и ИОП 3, остварују право на бесплатне уџбенике.
3. У породици са троје деце где друго има право на бесплатне уџбенике, пошто најстарије завршава основну школу, а породица је такође са једним родитељем, тако да мајка пита да ли има право на бесплатне уџбенике и за друго – најмлађе дете по овом другом основу.	- У конкретном примеру право на бесплатне уџбенике остварују оба детета у основној школи на основу критеријума самосталног остваривања родитељске бриге, односно критеријума по коме само један родитељ врши родитељско право због тога што је други родитељ преминуо или је непознат.

4. Да ли се као доказ односно решење којим се утврђује својство родитеља мисли на одлуку надлежног суда о вршењу самосталног родитељског права?	- За ученике из породица у којима је носилац родитељске бриге само један родитељ, односно уколико је други родитељ преминуо или је непознат, школи се као доказ о испуњености услова доставља копија извода из матичне књиге рођених уколико је родитељ непознат или копија извода из матичне књиге умрлих за другог родитеља (није потребно да копија буде оверена код нотара).
---	---

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ОКВИРУ КАТЕГОРИЈЕ:

- ученицима који болују од ретке болести

ПИТАЊА

ОДГОВОРИ

1. Велики број одељенских старешина не разуме критеријум да право на бесплатне уџбенике имају ученици који болују од ретке болести. Шта све спада у ред ретких болести?	- Списак ретких болести се налази у Правилнику о документацији и начину увоза лекова који немају дозволу за лек, односно медицинских средстава која нису уписана у регистар медицинских средстава (сл. гласник РС бр. 2/14 , 14/14 - исправка, 111/14 , 52/15 , 39/18 - др. пропис, 75/23), видети линк: https://reg.pravno-informacioni-sistem.rs/api/Attachment/prilozi/435980/3.html На основу медицинске документације детета школа ће констатовати, у складу са списком
---	--

	ретких болести, право ученика на бесплатне уџбенике по овом основу.
--	--